

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

Årsredovisning 2024

Kommunalförbundet Svenskt
Ambulansflyg (KSA)

1. God ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

Varje förbund ska enligt kommunallagen ha riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning. Målen ska utvärderas i delårsrapport och årsredovisning. Fullmäktiges, förbundsstyrelsens och revisorernas roll illustreras i figuren nedan.

Fullmäktige beslutar om mål för god ekonomisk hushållning.

Styrelsen utvärderar målen i delårsbokslutet och gör en prognos över måluppfyllelsen för helåret.

Styrelsen utvärderar målen i årsredovisningen och gör en bedömning av måluppfyllelsen för helåret.

Revisorerna bedömer om resultaten delårsrapport och årsredovisning är förenliga med de mål fullmäktige beslutat samt om förbundet klarar kravet på en ekonomi i balans.

2. Förbundsfullmäktiges definition av god ekonomisk hushållning

- ▶ Förbundsfullmäktige har i *Plan och budget 2024 med plan för 2025 och 2026* (beslutad den 21 juni 2023) beslutat om två finansiella och tre verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.
- ▶ Förbundsfullmäktige har definierat vilken måluppfyllelse som krävs för god ekonomisk hushållning:
 - ▶ *God ekonomisk hushållning innebär att både förbundets finansiella och verksamhetsmässiga mål uppnås.*
- ▶ *Det anges vidare att verksamheten ska bedrivas långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer för att uppnå god ekonomisk hushållning. Det genomförs så här:*
 - ▶ *Förbundets verksamhet styrs av förbundsfullmäktiges mål, riktlinjer och budget för drift och investeringar.*
 - ▶ *Förbundsstyrelsen har det övergripande ansvaret för att förbundet har en god ekonomisk hushållning och följer kommunallagens krav på budget i balans.*
 - ▶ *Den ekonomiska planeringen ska utgå ifrån försiktighetsprincipen och där säkerhet i antaganden är en viktig grundförutsättning.*
 - ▶ *De i budget och verksamhetsplan angivna målen ska följas upp under budgetåret och avrapporteras i delårsrapport och årsredovisning.*
 - ▶ *Alla beslut ska innehålla en ekonomisk konsekvensbeskrivning som tydliggör hur beslutet påverkar förbundets ekonomi och hur det ska finansieras.*
 - ▶ *Överskott är en nödvändig förutsättning för att förbundet ska ha en buffert för att kunna möta oväntade händelser eller sämre tider.*
 - ▶ *Om förbundet redovisar eller prognostiserar ett underskott ska förbundet snarast redovisa en åtgärdsplan till förbundsstyrelsen och vidta de åtgärder som krävs för att uppnå en budget i balans.*
 - ▶ *Om förbundets resultat för ett visst räkenskapsår är negativt skall det enligt kommunallagens balanskrav regleras genom åtgärder under de närmast följande tre åren.*

3. Förbundsstyrelsens uppföljning av god ekonomisk hushållning och balanskrav

- ▶ Förbundsstyrelsen följer upp förbundsfullmäktiges tre verksamhetsmässiga mål och två finansiella mål.
 - ▶ Av texten för måluppfyllelsen av de verksamhetsmässiga målen framgår att utveckling av tidsmål och mätbarhet pågår för ett av målen samt att styrelsen för 2025 har utvecklat mätbara indikatorer för ett annat mål. Som tidigare framförts i granskningar gör utformningen av verksamhetsmålen det svårt att utvärdera hur väl målen uppnås. Målen presenteras som "Tillståndsmål" med tillhörande "Processmål" men det saknas indikatorer som kvantifierar och mäter utfall. Fullmäktige fastställer övergripande mål i budget som bryts ned i mätbara mål av förbundsstyrelsen. Av årsredovisningen framgår att styrelsen brutit ner vissa av de tre målen i sju egna mål med tillhörande processmått. Dessa bedöms av styrelsen vara delvis uppnådda. Styrelsens fokusområden och nedbrutna mål följs upp av styrelsen i samband med delårsrapport och årsredovisning. Från och med 2024 redovisas uppföljningen även i förvaltningsberättelsen.
 - ▶ De två finansiella målen bedöms uppnådda. Förbundets resultat 2024 uppgår till +10,5 mkr vilket är 3,4 mkr bättre än budget.
 - ▶ Styrelsen har 2023-01-09 tecknat avtal om checkkredit för att hantera variationer i likvida medel. Lån för löpande drift eller kapitaltillskott från medlemmarna har inte begärts. Checkkrediten har använts under 2024.

3. Förbundsstyrelsens uppföljning av god ekonomisk hushållning och balanskrav

- ▶ Förbundsstyrelsen bedömer att en god ekonomisk hushållning *delvis* uppfylls utifrån en sammanvägd bedömning av förbundets verksamhetsmässiga och finansiella mål.
 - ▶ Det är svårt att spåra hur väl förbundets verksamhetsmål uppnås då det saknas indikatorer och annan mätning som visar hur aktiviteterna bidrar till måluppfyllelsen. Av årsredovisningen framgår att resultaten i måluppfyllnad för 2024 använts som underlag för utveckling av styrelsens mål för 2025 med indikatorer för samtliga mål. I förbundsstyrelsens *Plan och budget 2025* finns indikatorer till fullmäktiges tre tillstånds- och processmål. Indikatorerna (processmåten) är mål för förbundsstyrelsen som dock inte framgår av förbundsfullmäktiges *Plan och budget 2025*.
- ▶ Förbundets balanskravsresultat är +10 468 tkr.
 - ▶ Förbundet redovisar ett positivt balanskravsresultat för 2024 och uppnår kommunallagens balanskrav då resultatet är överskott på 10 468 tkr. Inga tillgångar har sålts och i resultatet finns inga realisationsresultat. Förbundet har emellertid ett negativt resultat från 2022 som ska återställas och fullmäktige beslutade med hänvisning till "synnerliga skäl" att underskottet ska vara reglerat under en 10-årsperiod. Det positiva resultatet för 2024 gör att förbundet börjat återställandet av negativt resultat. Kvar att reglera för perioden 2025-2032 är 40 447 tkr. Revisorerna har tidigare uppmärksammat att synnerliga skäl inte är förenligt med lagens intentioner och att återställandet bör genomföras under tre år.

4. Bedömning

- ▶ Förbundsstyrelsen efterlever kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet, samt för 2024 efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Utfallet är förenligt med de *finansiella* mål som fullmäktige fastställt.
- ▶ Det är emellertid inte möjligt att avgöra om utfallet är förenligt med de *verksamhetsmässiga* mål som fullmäktige fastställt då saknas mätbara indikatorer och bristande analys.
- ▶ **Den samlade bedömningen är att förbundet *delvis uppnår* en god ekonomisk hushållning år 2024.**

5. Rekommendationer

Förbundsstyrelsen rekommenderas

- ▶ Vidta åtgärder för reglering av tidigare underskott.
- ▶ Tydliggör redovisningen för hur förbundsfullmäktiges verksamhetsmässiga mål uppnås.

10 april 2025

Jan Darrell, uppdragsledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY